

LENTOKENTÄN LIEPEILLÄ

1 Vilkkaan arkinen Cagnes-sur-Mer

Cagnes-sur-Mer koostuu kolmesta osasta kuten moni Rivieran kaupunki. Cagnesin tapauksessa vanha keskiaikainen osa, rantavyöhyke ja niiden väliin jäävä arkisempi asuinalue erottuvat toisistaan poikkeuksellisen selkeästi.

Cagnesin rannassa ei ole uljaita vauraiden palatsihuviloita vaan ikäviä vuosikymmeniä sitten rakennettuja kerrostaloja, silti ranta on erittäin suosittu kiitos uuden pitkän kevyen liikenteen väylän. Se on tavallisten ranskalaisten mieleen, koska alueen ravintoloiden ja kahviloiden hinnat ovat kohtuullisia.

Pyörä- ja kävelyreitti ulottuu lännen suunnalla aina ohi raviradan, Hippodrome de la Cote d'Azurin, Villeneuve-Loubetiin. Ranta on somerikkoa eikä läheisen Nizzan lentokentän melu haittaa, jos tuuli on sopiva.

Haut-de-Cagnesin käpykylä. Alunperin Cagnes oli pienelle kukkulalle rakennettu linnoitus, jonka lähellä meren rannalla sijaitsi Cros-de-Cagnesin pieni kalastajakylä.

Haut-de-Cagnesin käpykylän historia liittyy Grimaldeihin. Monacoa ja tuolloin koko rannikkoa hallinnut Grimaldien suku rakensi linnan 1309 ja piti hallussaan Cagnesia aina Ranskan vallankumoukseen asti.

Puolustuslinna muutettiin 1620 asumiseen tarkoitetuksi palatsiksi ja sitä koristelemaan kutsuttiin taiteilijoita Genovasta. Yksi maineikas kattofresko kuvaa auringonjumalan poikaa, joka ei pysty hallitsemaan auringon vaunuja vetäviä tulihevosiä.

Komeat näköalat tarjoava linna on toiminut museona vuodesta 1946. Vanhanaikainen museokokonaisuus esittelee myös oliivituotannon vaiheita ja historiaa. Lisäksi esillä on nykytaidetta. Renessanssin ajan sisäpihaa reunustavat marmoripylväiset galleriat kahdessa kerroksessa.

Vanha kylä on täynnä sokkeloisia kapeita katuja ja portaikkoja ja se täyttää mäen, jonka molemmilla laidoilla ovat jyrkät rotkot. Katujen varsilla on Felix Vallottonin maalauksia 1920-luvulta. Mikään ei ole muuttunut sataan vuoteen – eikä oikeastaan satoihin vuosiin.

Kylän pohjoislaidalla on vanha kirkko uusiokäytössä. Siitä on tullut Ruotsin kirkon Rivieran toimipiste, jossa toimii ruotsalaisen koulun lisäksi alueen ruotsalaisyhdistys.

Pääsiäisenä vanhassa kaupungissa on järjestetty kukkafestivaalia. Linnan saleja samoin kuin muitakin näkemisen arvoisia kohteita koristellaan loistavilla kukka-

asetelmilla, joiden tuoksu huumaa.

Kävellen Haut-de-Gagnesiin. Vanhaan kaupunkiin voi kiivetä linja-autoasemana toimivan teiden risteyskohdan nurkalta lähtevää Montee de la Bourgadea pitkin. Sen alkuun pääsee vanhaan kaupunkiin opastavan ajoreitin jälkeen pitkin St-Lucien Traversea.

Kylään johtaa muitakin montee-alkuisia katuja, joita kiipeilemällä voi kiertää kaikki sen laidat. Käpykylään on myös linja-autoasemalta ilmainen bussi.

Auguste Renoirin kotimuseo. Cagnes-sur-Merin viehättävin paikka on taiteilija Auguste Renoirin (1841-1919) kodikas kotimuseo. Hieman ränsistynyt kaksikerroksinen talo onnistuu luomaan vaikutelman aivan kuin taiteilija olisi juuri poistunut.

Mikään ei viittaa siihen, että ollaan impressionistisen taidesuunnan avainhahmoihin kuuluneen mestarin luona. Taiteilijan töistä maksetaan miljoonia, mutta omana aikanaan Renoir joutui elämään vaatimattomasti, vaikka menestys toki tuli jo elämän loppuvuosina.

Renoir halusi Pariisista parempaan ilmastoon, kun jo ennen taiteilijan 50-vuotispäivää puhjennut reumatismi alkoi vaivata liikaa. Asunnot eivät olleet Pariisissa lämpimiä. Hän löysi sopivan paikan Cagnesista ja talo, Les Collettes, valmistui 1897. Taiteilija asui talossa 12 vuotta ja työskenteli lähes loppuun asti.

Les Collettes tarjosi vanhenevalle mestarille inspiroivan ympäristön. Puutarhassa kasvaa kukkien ja rouva Renoirin ruusutarhan lisäksi oliivi- ja hedelmäpuita. Aikanaan nuoret kyläläistyöt poseerasivat malleina puutarhassa.

Vaikka reumatismi häiritsi työtä, Renoir ryhtyi viimeisinä vuosina jopa kuvanveistäjäksi. Patsaiden muotoilussa häntä auttoivat apulaiset. Talon edessä toivottaa tervetulleeksi pronssinen Venus Victrix. Taiteilijan ateljeessa on keskeneräisiä töitä ja pyörätuoli.

Renoirin Cagnes sur Merissä syntyneiden taulujen värimaailmaa leimaa punainen. Hänen poikansa, tunnettu elokuvaohjaaja Jean Renoir on luonnehtinut vuosina 1918-19 syntynyttä työtä "Kylpijät" isänsä uran eräänlaiseksi kulminaatioksi. Se on Pariisissa, mutta kotimuseossa on 12 maalausta ja oikeastaan lähes kaikki veistokset.

-Rantaa pitkin St-Laurent-du-Variin

Cagnesin kevyen liikenteen rantaväylä päättyy Nizzan laidalla Cros-de-Cagnesin vanhaan kalasatamaan, jonka rannalla lepäilee edelleen kalastajaveneitä. Vanhat vinssit muistuttavat, miten veneitä vedettiin ennen nostureita.

Lännen suunnalla Villeneuve-Loubetin talohirviö näkyy vaikuttavana. Kun tullaan St-Laurent-du-Varin puolelle, venesataman kohdalla rannassa on paljon ravintoloita. Ne täyttyvät aurinkoisina päivinä ympäri vuoden, sillä asiakkaat tulevat Nizzasta viettämään siestaa ja syömään lounasta.

CAP 3000 kauppakeskus. St-Laurent-du-Varin alueella rannan kävelyreittiä pääsee asuntokortteleiden ohi suureen kauppakeskukseen Cap 3000, joka on toiminut jo 40 vuotta. Sen edustalla on uimaranta, mutta Nizzan lentokenttä on aivan vieressä. Kauppakeskusta ei kannata lähteä kiertämään, sillä reitti Var-joen vartta pitkin rannan liikennetielle on ikävä.

St-Laurent-du-Varin vanha kaupunki. St-Laurent-du-Varin pieni vanha kaupunki on muutaman kilometrin päässä sisämaassa. Se sopii aidon ystäville, sillä pääkadun, rue Centrale, varrella ei ole ainuttakaan kauppaa. Valtava kaupungintalo tuo pylväikköineen mieleen Neuvostoliitossa rakennetut puoluetalot.

St-Laurentin nimeen liittyvä Var-joki oli aina Nizzan ympäristön Ranskaan liittämiseen asti 1860 Ranskan rajajoki idän suuntaan.

2 Ympyrätalon Villeneuve-Loubet

Villeneuve-Loubetin rannassa kohoavaa neliosaista kerrostalojättiä ei kukaan Nizzan lähistöllä voi olla huomaamatta. Muuten Villeneuve-Loubet on varsin arkinen paikka, jonka sisämaassa sijaitseva vanha käpykylä on säilynyt tavallisten ihmisen asuinpaikkana.

Massiivinen ympyrän muotoon rakennettu pyramidien tapaan ylöspäin kapeneva Marina Baie des Anges hallitsee maisemaa varoittavana esimerkkinä kiinteistösjojittajien unelmien toteutumisista.

Kompleksi on rakennettu 1968-78 ja se täyttää kahdeksan hehtaarin alueen. Arkkitehtien mukaan inspiraationa ovat olleet aallot. Meren puolella on huvivenesatama, kauppoja ja ravintoloita, jotka ovat avoinna kaikille. Sisäpihalle pääsee helpoiten kiertämällä talon meren puolelle rautatieaseman luota.

-Ranskalaisen keittiön luoja kotikylä

Villeneuveven pieni ja herttainen vanha käpykylä on sisämaassa muutaman kilometrin päässä rannasta. Siellä varttui todellinen merkkimies, koko ranskalaisen keittiön luoja Auguste Escoffier (1846-1935).

Häntä on kutsuttu kokkien kuninkaaksi ja kuninkaitten kokiksi. Hänen kirjaansa Guide Culinaire vuodelta 1903 pidetään edelleen eräänlaisena keittiötaidon raamattuna. Ranskalainen keittiötaito taas on kelpuutettu Unescon

maailmanperintölistalle.

Escoffierin viehättävä syntymätalo on museona. Siellä voi tutkailla kaunista vanhaa keittiötä, hienoja vanhoja keittiövälineitä sekä ruokalistoja 1800-luvulta nykypäivään. Ruokalistoja on tähtiravintoloista ja kuninkaitten juhlaillallisilta Myös taiteilija Toulouse Lautrecin koristamia menuja on esillä.

Museon perusti 1966 Villeneuveun linnassa työskennellyt Josph Donon, jonka Escoffier houkutteli mukaansa lähtiessään Lontooseen, jossa tähtikokki sinetöi maineensa.

Kävellen Villeneuveun käpykylään

Käpykylään kulkee harvakseltaan busseja kaupungin uudesta osasta. Sinne voi kävellä rannasta alkumatkasta Loup-joen rantaa seurailevaa kevyen liikenteen väylää, La Villeneuveuse, jolla on mittaa kolmisen kilometriä.

Kylään pääsee mukavasti viereisestä Haute-de-Cagnesin käpykylästä. Reitti lähtee Cagnesin vanhan linnan takaa ja matkaa on reilut pari kilometriä. Montee de France tuo alas laaksoon ja muuttuu sitten ensimmäisen isomman liikennekadun ylittämisen jälkeen route de Franceksi. Se kulkee vanhojen pikkutalojen ohi ja Cagnesin linna näkyy komeasti ylhäällä kukkulalla. Yksi poikkeavista kaduista on Ranskan umpikuja, impasse de France.

Ikävin kohta on Venceen menevän tien ylitys vilkkaassa liikenneympyrässä. Sen jälkeen tulee vielä toinen liikenneympyrä, mutta Ranskan tie jatkuu suoraan eteenpäin. Tässä liikenneympyrässä näkee jo edessä jyrkän mäenrinteen ja samalla kadun päättymisen merkin. Reitti jatkuu kiipeämisenä metsäpolkua pitkin.

Kun metsän jälkeen tullaan katuverkkoon, on vastassa katu, joka vaihtaa risteyskohdassa nimensä chemin du Puy/chemin du Collet des Grailles. Siltä käännytään oikealle nimettömälle kadulle, joka on avenue Bellevue eli kauniin näköalan katu. Se opastaa kirkolle ja kiertää jo Villeneuveun linnaa.

Linnaa ei tielle juuri näy. Vasta kirkon luona se hieman pilkistää. Paras paikka keskiaikaisen uljaan ilmeen säilyttäneen ja edelleen yksityiskäytössä olevan linnan tähyilemiseen on bussista, joka vie Villeneuveesta rannikolle.

Bellevuen ensimmäisenä vasempaan poikkeava katu on omistettu kokkimestari Escoffierille. Kylän asutus kiipeilee tiiviinä rykelmänä rinteessä, kukkulan huippu kuuluu linnan puistolle.

Musee de l'Art Culinaire, 3 rue Auguste Escoffier, www.fondation-escoffier.org
Avoimena joka päivä 14-18, heinä-elokuussa 14-19 ja lisäksi ke ja la 10-12.

